

[Kategória: Technika vozidla]
[Séria: VZ-TECH • Diel 2]

PORUCHA VOZIDLA POČAS VÝJAZDU

Krízový protokol vodiča ZZS.

Bc. Martin Semanco (Zdravotnícky záchranár)

SYSTEM ACTIVE / PROTOCOL INITIATED

PREČO JE PORUCHA SANITKY INÁ?

Trojité ohrozenie.

POSÁDKA.
(Riziko sekundárnej nehody
na nebezpečnom mieste).

PACIENT.
(Prerušenie neodkladnej
zdravotnej starostlivosti).

PREMÁVKA.
(Prekážka tvorená
ťažkým vozidlom).

Žiadna denná kontrola nezaručí 100% spoľahlivosť techniky.
Vodič má sekundy na rozhodnutie, ako ochrániť všetky tri body súčasne.

ZÁKLADNÉ PRAVIDLO Č. 1: DISPEČING PRVÝ

Dispečing nemôže riadiť to, o čom nevie.
Žiadne pokusy o „rýchlu opravu“ pred ohlásením.

Zákon č. 579/2004 Z. z.
(§ 6 ods. 3 písm. a)

Operačné stredisko ZZS je povinné
riadiť a koordinovať činnosť tak,
aby sa zabezpečila jej plynulosť
a nepretržitosť.

AKCIA: Len po okamžitom ohlásení môže dispečing vyslať náhradné vozidlo,
varovať cieľovú nemocnicu a koordinovať záchranné zložky.

Triáž technických porúch (Diagnosticčná matica)

Kategória	Status	Akcia
 KRITICKÁ Príklady: Výpadok motora, defekt.	Vozidlo nie je schopné jazdy.	OKAMŽITÉ ZASTAVENIE na bezpečnom mieste.
 ZÁVAŽNÁ Príklady: Kontrolka motora, výpadok svetiel/sirény.	Obmedzená jazda. Riziko eskalácie.	OKAMŽITÉ HLÁSENIE. Pokračovanie podľa pokynov.
 BEŽNÁ Príklady: Nefunkčná žiarovka v kabíne.	Neobmedzuje výjazd.	VÝJAZD POKRAČUJE. Nahlásiť po ukončení.

Zlatá minúta krízovej poruchy (Kritická priorita)

[SEKUNDY 1–5]

Fyzická kontrola

- Bezpečné stiahnutie vozidla z pruhu.
- Okamžitá aktivácia výstražných svetiel.

[SEKUNDY 5–30]

Zabezpečenie scény

- Reflexné vesty pred výstupom.
- Výstražný trojuholník (50 m / 100 m).
- Záchranár kontroluje pacienta.

[DO 60 SEKÚND]

Komunikácia

- Štruktúrované hlásenie dispečingu.
- Požiadavka na náhradné vozidlo.

Štruktúra krízového hlásenia

[KTO SOM] + [KDE SOM] + [ČO SA STALO] + [STAV PACIENTA] + [ČO POTREBUJEM]

Audio Transmission

„RZP Nitra 3... stojíme na D1 pri km 87 smer Bratislava... výpadok motora... bez pacienta na palube... žiadame náhradné vozidlo a odťah.“

Dispečing následne rozhoduje o vyslaní náhradného vozidla, odťahu, polície alebo hasičov.

Paralelné roly (S pacientom na palube)

Tieto úlohy sú paralelné. Neprelínajú sa.

VODIČ

Rieši výhradne stroj a scénu.

- Zabezpečenie vozidla (trojuholník, vesta).
- Komunikácia s dispečingom.
- Koordinácia s políciou a odťahom.

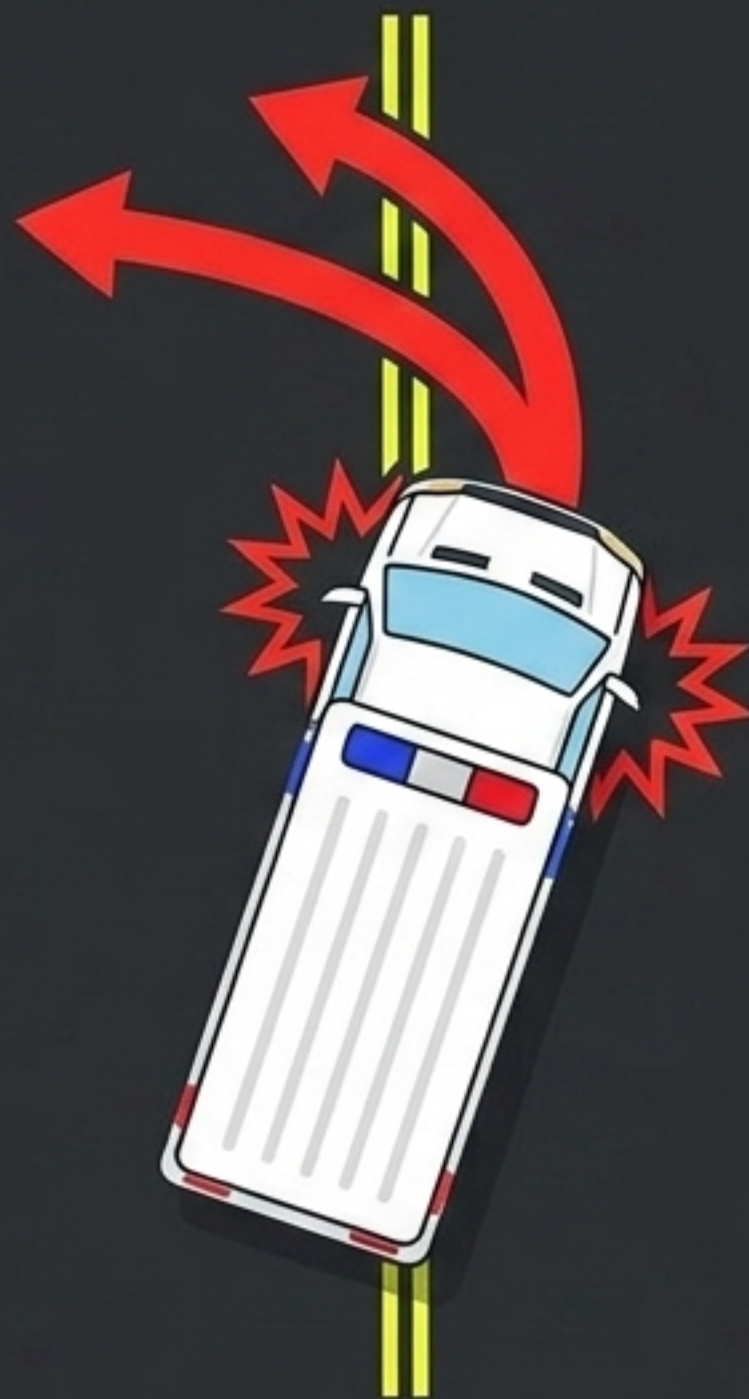
ZÁCHRANÁR a LEKÁR

Riešia výhradne pacienta.

- Kontinuálna zdravotná starostlivosť.
- Monitorovanie vitálnych funkcií.
- Príprava pacienta na preloženie.

Komunikácia prebieha cez rádiostanice interkomu, nie kričaním cez otvorené dvere.

Špecifické riziko 1: Defekt prednej pneumatiky

Mechanika: Predná pneumatika spôsobuje okamžitú stratu riadenia. Prudké brzdenie je hlavnou príčinou prevrátenia vozidla.

POSTUP:

- **NEBRZDIŤ PRUDKO.**
- **NEBRZDIŤ PRUDKO.**
- Pevne držať volant oboma rukami.
- Nechať vozidlo voľne spomaľovať.
- Riadiť k pravej krajnici. Jemne pribrzdiť až pri poklese pod 40 km/h.

Špecifické riziko 2: Výpadok motora a brzd

NIKDY nevypínať motor kľúčom počas rolovania!

Dôvod

Vypnutím zapalovania okamžite strácate posilňovač riadenia, brzdový posilňovač a ZAMKNETE VOLANT.

Výpadok motora

- Zostať v zaradenom stupni, využiť motorové brzdenie, dorolovať na krajinu.

Výpadok brzd

- Pumpovacie brzdenie, podradiť, použiť ručnú brzdú. Použiť klaksón a blinkre na varovanie premávky.

Špecifické riziko 3: Požiar vozidla

- Okamžite vypnúť motor.
- Evakuovať pacienta a posádku do vzdialenosti minimálne 30 metrov.
- **Kritické:** Evakuujeme aj imobilného pacienta za každú cenu. Riziko zhorenia prevažuje nad rizikom sekundárneho poranenia chrbtice.
- Hasiaci prístroj použiť, len ak je požiar malý a neohrozuje vodiča.

BEZPEČNÁ ZÓNA: 30 METROV

ŽIVOT > PLECHY.
Evakuácia má
absolútnu prednosť.

Scenár A: Kritická porucha cestou k pacientovi

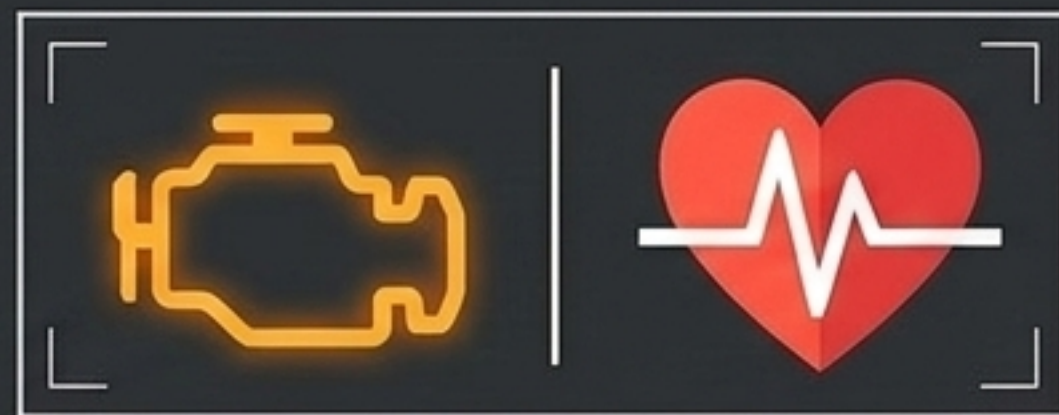

SITUÁCIA

RZP ide k výjazdu Priorita 1 na diaľnici D1. Dochádza k defektu zadnej pneumatiky pri vysokej rýchlosti. Vozidlo ťahá doľava.

- ✓ Vodič pevne drží volant a nebrzdí prudko.
- ✓ Roluje na pravú krajnicu, zapína blinkre.
- ✓ Posádka oblieka vesty, inštaluje trojuholník (100 m).
- ✓ Dispečing: Vodič okamžite hlási polohu a defekt.
- ✓ Výsledok: Dispečing presmeruje k pôvodnému pacientovi inú najbližšiu posádku.

Scenár B: Závažná porucha s pacientom na palube

SITUÁCIA

RLP transportuje pacienta po STEMI. Rozsvieti sa výstražná kontrolka motora. Vozidlo nestráca výkon. Pacient je hemodynamicky stabilný.

POSTUP

- ✓ Hlásenie: Vodič okamžite hlási dispečingu typ kontrolky a polohu.
- ✓ Lekár posudzuje: Vzdialenosť k cieľovej nemocnici vs. stabilita pacienta.
- ✓ Výsledok: Ak je nemocnica blízko, pokračuje sa mimoriadne opatrne. Ak je ďaleko, zastavuje sa a čaká na výmenu vozidla. Lekár riadi medicínu, vodič techniku.

Scenár C: Požiar počas ošetrovania na mieste

SITUÁCIA

Posádka práve triážuje pacienta priamo pri vozidle na adrese. Vodič si všimne hustý dym z motorového priestoru.

POSTUP

- ✓ **Stop:** Vodič okamžite vypína motor.
- ✓ **Odsun:** Posádka okamžite presúva pacienta preč od vozidla na bezpečnú vzdialenosť (mimo dosahu možnej explózie pneumatík).
- ✓ **Hlásenie:** Volat' 150 (hasiči) priamo alebo cez dispečing ZZS.
- ✓ **Výsledok:** Žiadne hrdinstvo s hasiacim prístrojom, kým nie je pacient a posádka v bezpečí.

Z praxe: Prečo vodiči zlyhávajú v ohlasovaní?

Syndróm hrdinu

- **Mýtus:** Vodič sa snaží rýchlo vymeniť koleso na diaľnici sám bez hlásenia.
- **Realita:** Pacient prichádza o minúty; posádka je v zóne smrti diaľnice bez policajného krytia.

Strach z postihu

- **Mýtus:** Snaha skryť technickú vinu za poruchu.
- **Realita:** Zatajenie technického zlyhania, ktoré následne ohrozí pacienta, je neporovnateľne horší (a právne postihnuteľný) prehrešok.

Podcenenie kontrolky

- **Mýtus:** „Do nemocnice to už nejako dokriváme.“
- **Realita:** Zablokovanie motora v plnej premávke so STEMI pacientom vzadu vedie ku katastrofe.

KRÍZOVÝ CHECKLIST VODIČA (Zhrnutie pre prax)

[1]	DISPEČING PRVÝ: Nemôžu poslať náhradu za to, o čm. Hlás: Kto, Kde, Čo, Pacient, Požiadavka.
[2]	FYZIKA NEPUSTÍ: Pri defekte nebrzdi. Pri výpadku brzd nevypínaj motor kľúčom.
[3]	ROZDELENIE ROLÍ: Vodič rieši stroj a rádio. Záchranár/Lekár rieši výhradne pacienta.
[4]	SCÉNA A VIZUALITA: Blinkre okamžite. Vesty okamžite. Trojuholník 50 m / 100 m.
[5]	ŽIVOT > PLECHY: Pri požiari evakuovať všetkých do 30 metrov. Hasíme len ak neohrozujeme seba.